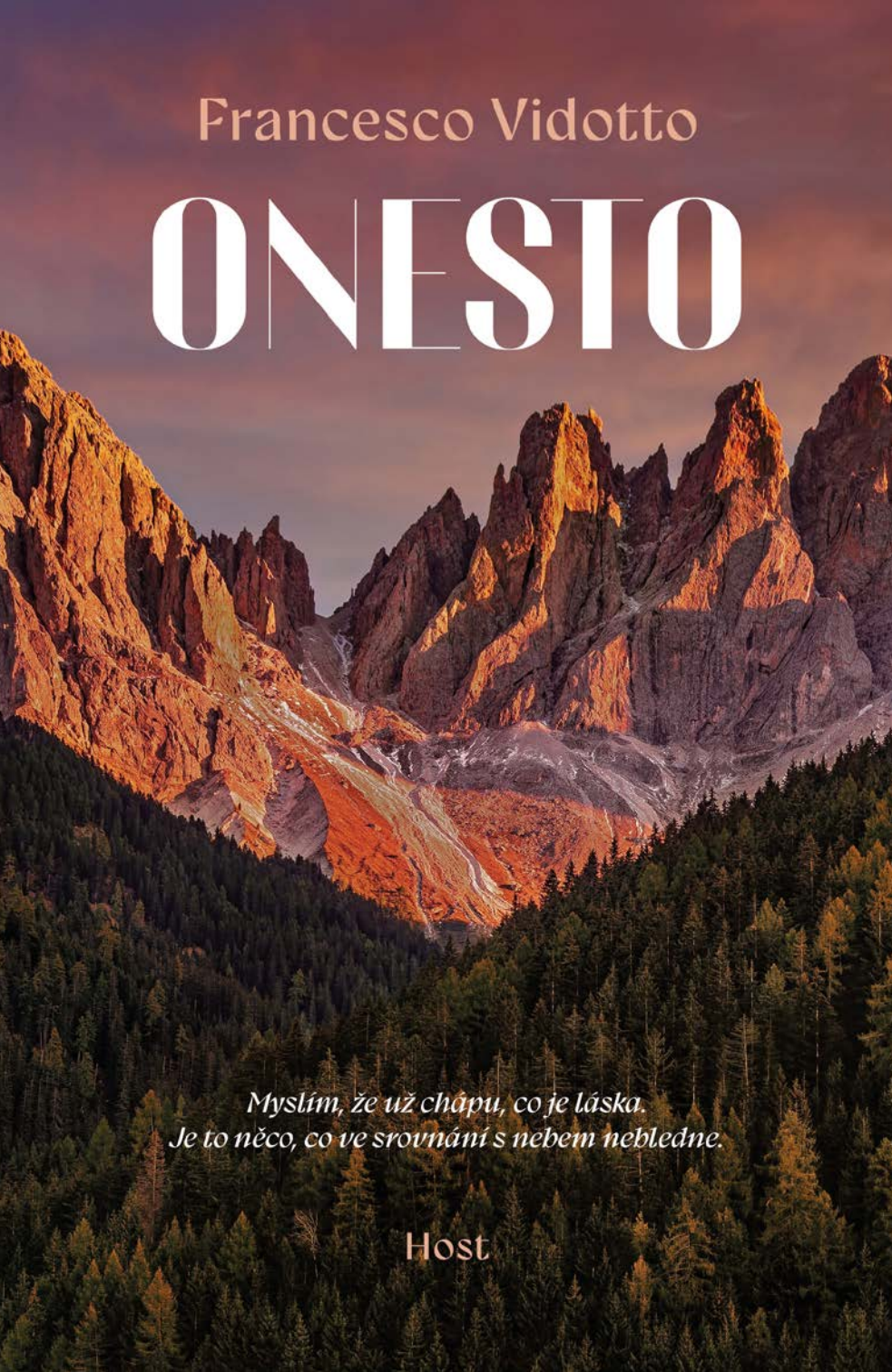

Francesco Vidotto

ONESTO

*Myslím, že už chápu, co je láska.
Je to něco, co ve srovnání s nebem nebledne.*

Host

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4
směrnice 2019/790/EU je bez souhlasu nositele práv zakázána.

Quest'opera è stata tradotta con il contributo del Centro
per il libro e la lettura del Ministero della Cultura italiano
Tato kniha byla přeložena za finanční podpory CEPELL

CENTRO
PER IL LIBRO
E LA LETTURA

Onesto

© 2025 Giunti Editore S.p.A., Firenze-Milano
Bompiani is an imprint of Giunti Editore S.p.A.

www.giunti.it

www.bompiani.it

Cover picture by Val Di Funes/Shutterstock.com

Map by Maria Chiara Basile

Translation © Monika Štefková, 2026

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2026

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-3167-7 (PDF)

ISBN 978-80-275-3168-4 (ePUB)

ISBN 978-80-275-3169-1 (MobiPocket)

*Marinelle,
protože stejně jako píseň
i nadále žije v mém srdci.*

*Giannimu, Angele,
Albertovi, Ettorevi, Vittoriovì
a Lucii:
protože jsou moje rodina.*

*Arianně A.,
která mě naučila
dívat se za obzor.*

*Guidu Continovi řečenému Koňak,
který mi jednoho podzimního dne řekl:
„Pravda si vždycky žádá jen pár slov.“*

*Nikdy nedovol,
aby v tebe někdo věřil víc,
než v sebe věříš ty sám.*

JEDEN ÚŽASNÝ
GYMNAZIÁLNÍ PROFESOR

Napsat knihu znamená vytáhnout svoje útroby.

Je potřeba mít dobrý příběh, postavy, správné prostředí, zápletku, ale to není všechno.

Nejde jen o to posadit se, otevřít si zápisník, kochat se nádherným panoramatem a nechat se inspirovat.

Jde o to znovu prožít život: radosti, smutky, zmařené lásky, ztráty. Úplně všechno.

Jde o to plakat, mít zrychlený tep, umírat úzkostí, znovu otevírat staré rány, které naše lidská přirozenost zaceluje ve snaze přežít.

Jestli je na psaní něco náročného, pak právě tohle: člověk nesmí dopustit, aby se jeho rány zacelily.

Musí je udržovat otevřené, protože právě z nich vyloví emoce.

Jejich opětovným prožíváním je vypráví.

A to vše kvůli nutkání uchovat paměť a nedovolit zapomnění, aby zvítězilo nad plynoucím časem.

Před pár lety jsem se setkal s ředitelem jednoho velkého nakladatelství.

Měli jsme se pobavit o datu vydání mého románu a já za ním dorazil do Milána. Jel jsem tam vlakem, přímo z Dolomit.

Dobrou půlhodinu jsem čekal v sálku v přízemí betonovo-skleněné budovy.

Byla ohromná! S trochou vůle by se do ní vešla celá moje vesnice.

Po chvíli mě doprovodili do jeho kanceláře v šestém patře.

Privítal mě vestoje.

Měl šedivý oblek, ale křiklavou kravatu, jakoby na kuráž.

Usmál se, stiskl mi ruku a vyzval mě, abych se posadil.

Viděl jsem ho poprvé.

„Viš, že jsem taky kdysi chtěl být spisovatelem?“ Začal takhle. „Představoval jsem si, jak sedím na terase na pobřeží oceánu, dívám se na moře, ovívá mě lehký vánek a vedle sebe mám citronovník, ale nakonec mě potkal jiný osud.“

„Právě proto ses spisovatelem nestal,“ odpověděl jsem mu.

„Myslíš?“

„Určitě. Knihy se nepišou na terase s výhledem na oceán, ale v tmavých a vlhkých sklepích, a jelikož z těchto sklepů musíš vylézt, abys neumřel, držíš se pevně toho, co máš. Někdo má štěstí, že má žebřík, další dobrou práci, jiný zase rodinu. No a některým připadlo pero.“

Dnes je prvního listopadu a já jsem byl na hřbitově.

Šíleně pršelo, a tak jsem tam byl sám, přestože byly Dušičky.

Farář se rozhodl sloužit mši v kostele, pod střechou, poněvadž pár kapek vody v dnešní době děsí víc než jed.

Schovaný pod svým smetanovým deštníkem jsem se přiblížil k hrobu prarodičů.

Podíval jsem se na fotku, která je zachycuje v objetí, povyprávěl jsem jim pár novinek ze svého života, požádal je, aby mi byli nablízku, a vydal jsem se k místu, kde odpočívá prababička Teresa. Pozdravil jsem ji a odtud jsem se vydal na procházku mezi náhrobními deskami, sledoval jsem data narození a úmrtí, jména, nápisy, ale především fotografie.

Dělám to tak vždycky.

Všechny ty porcelánové tváře, ta ústa, ty oči přetékající naději a nostalgií.

Nekonečný rejstřík zaniklých existencí.

Hřbitov je vlastně slovník, který pečlivě sepsal sám čas a v němž každá tvář představuje jedinečnou definici slova „život“.

Pokud jste trpěliví a umíte v něm číst, můžete tam mnohé objevit.

S těmito myšlenkami jsem vzhlédl nad ohradní zeď, kde podzim zbarvil modřinový háj do žluta a oranžova.

Děšť bubnoval do deštníku, vydatně a neměnně.

Zdálo se, jako by mi nebe chtělo vyprávět nějaký příběh.

Vlhké a tiché hory v těchto pomalých měsících podněcují vzácnou blízkost.

Právě v tu chvíli se mi zdálo, že slyším hlas všech těch, kteří tady už nejsou.

Zdvořilý hlas.

Thumený.

„Žili jsme tady,“ opakovali, „pevně přimknutí k horám, a nikdo o nás nebude vyprávět.“

To říkali – a byla to tichá a definitivní slova.

V onom šepotu byl obsažen hluboký význam psaní: poslední možnost uchovat paměť, která dramaticky mizí.

S touhle větou v uších jsem se vrátil domů.

V krbu zhnul oheň. Rozdělna ho Lucia, která se mnou tady nahoře žije v klidném rytmu ročních období.

Posadil jsem se k prastarému psacímu stolu, k témuž, který stál u zrodu všech knih, jež jsem měl to štěstí napsat. Vzal jsem si štos papírů schraňovaných v černé složce, přerovnal jsem je a pomyslel si, že nastal okamžik pokusit se jim dát nový život. Nebude to snadné, protože vše je napsáno neprostupným dialektem a často je složité vyznat se ve sledu událostí.

Proto je nebudu přepisovat doslovně, ale pokusím se jim dát formu vyprávění, jestli se mi to podaří.

A tak jsem tady, se všemi těmi slovy rozházenými po stole.

Jsou to střípky příběhu Onesta: starého muže, který psal horám.

Sepsal dopis, vložil ho do obálky, adresoval ho nějakému vrcholu a poslal ho.

Tečka.

A pošťák z něho byl na mrtvici, protože nevěděl, co si s tou korespondencí počít.

Párkrát jsem o něm slyšel mluvit dědu, když jsem byl docela malíčkový, pak už nic.

V průběhu let jsem se na něj vyptával starších příbuzných a kamarádů, ale vždycky mě utnuli, a pokud mohli, změnili téma. Nikomu se o něm nechtělo vyprávět.

Zdálo se, že na tom příběhu je něco až příliš smutného.

Příliš velkého.

Příliš pomýleného, možná.

Tedy dokud se mi nepoštětilo poznat Guida Contina řečeného Koňak.

Viděl jsem ho, jak kráčí v bouřce, celý promoklý a bez deštníku.

Ten večer se spustil liják, jeden z těch, při nichž z prudkých horských cest stéká voda v říčkách.

Sešel jsem dolů, zavolal na něj a nabídl mu přístřeší.

„Moc rád,“ přijal to. „Moc rád se schovám. Kdyby přišlo víno, tak odmítnu! Jenže prší voda.“

JEDNA

Před lety stál ve vesničce Tai di Cadore biograf a děda mě do něj občas večer brával.

Chodili jsme tam pěšky.

To byly krásné časy!

Nestávalo se to často, protože tehdy to byl přepych, ale občas se přeci jen poštětilo.

Především na počátku jara, když se hory vylidňovaly a zůstávalo nás tam nahoře jen pár.

To vždycky vyšel z ložnice s kloboukem už nasazeným na hlavě, ujistil se, že má v kapse nějakou tu minci, pohladil babičku a řekl mi:

„Zajdeme si na promítání, co ty na to?“

Mně bylo sotva pět let a nemohl jsem tomu uvěřit. Pokaždé jsem seskočil z pohovky, bral schody dolů po dvou a zastavil se až na verandě.

Pomalými kroky tam dorazil i děda.

„Běž až k plotu a tam na mě počkej. Nepřecházej ulici,“ říkával.

A přesně tak jsem to vždy udělal.

Doklusal jsem až k vrátkům, otočil se a díval se, jak ke mně přichází.

Chodil rozvážně, krůček po krůčku, opatrně, a byl neustále elegantní.

Při každé příležitosti nosíval sako a kravatu: ať už měl opravovat auto, sekat trávník, nebo se prostě vydal na nákup.

Takhle oblečený býval dokonce i odpoledne, když se šel po obědě na hodinku natáhnout. Kdo ho poznal, ten to ví!

Beze spěchu došel až ke mně.

„Dej mi ruku, nezlob.“

Poslechl jsem, protože jsem tak byl zvyklý.

Svámi prsty, hrubými jako dřevo, pevně sevřel ty moje.

Na silnici dával pozor, abych mu neutekl, protože když člověku zpomalí reflexy, i ty nejprostší pohyby se stanou nemožnými a on věděl, že by mě nedohonil, kdyby to bylo potřeba.

Když viděl, že k nám přijíždí auto, jeho stisk zesílil a dech se prohloubil, ale jakmile nás vozidlo minulo, opět se uvolnil.

Sváma čipernýma nožkama jsem se držel poblíž tohoto vysokého dědy, ale myšlenkami už jsem byl u filmu.

„Na co se jdeme podívat?“

„Na hory,“ odpověděl.

„Ale no tak, vždyť ty vidíme v jednom kuse.“ Smál jsem se. „Na co jdeme?“

„Na hory. Vážně. Je to pěkný dokument.“

Vrcholky ho nikdy neomrzely.

Z okna domu bylo vidět na Picco di Roda a děda každý den v roce přesně věděl, odkud vyjde slunce.

Občas jsme se postavili k parapetu a on se mě ptal:

„Vidíš támhle ten průsmyk nahoře?“

„Jaký?“

„Ten maličkatý, vedle nejvyššího vrcholku.“

„Jo, vidím.“

„První letní den vychází slunce přímo mezi těmi skalami,“ říkával.

A každý rok jednadvacátého června ho slunce, přesné jako hodinky, k mojí nevíře uposlechlo.

Stejně tak se toho večera zastavil uprostřed cesty.

Byl květen a dny už poměrně dlouhé.

„Podívej se nahoru na Montanel,“ napínal prst ve vzduchu a mírně se pokrčil v kolenou, ve snaze přiblížit se její výšce.

Zvedl jsem nos.

Na konci ulice byla opuštěná státní silnice, hned za ní lesy a pak svislý kamenný horizont, který šplhal k nebi.

Právě tam děda ukazoval.

Vršek hory bělostně svítil posledním sněhem a po strmých svazích se rozlévaly kaluže trávníků: na konci onoho dne byl tak jasný, až se zdálo, že se ho člověk může dotknout pouhým natažením ruky.

„Vidíš tu nádheru? To je socha věčného Otce.“

A opět se vydal na cestu.

Biograf stál přímo naproti velké zelené bráně kasáren Calvi.

Když se na ně člověk podívá dnes, je to stará opuštěná budova, již vyplňuje pouze alpská nostalgie, ale v oněch letech pulzovala mladými životy stovek vojáků.

Kino bylo povětšinou v obležení vojinů na propustce, kteří se tam nahnuli, aby zabili čas.

Toho večera však ne. Nebylo tam ani živáčka.

Nejspíš kvůli tomu dokumentu.

Ne každý pociťuje vůči horám takovou lásku, jakou k nim choval děda!

Úplně jim stačilo, že se na ně dívají od rána do večera.

Když jsme vešli, u pokladny bylo liduprázdno.

„Ahoj Ivo,“ řekl děda.

„Zdravím.“

„Dva lístky. Pro mě a vnuka.“

Zaplatil a pak přistoupil k výloze se sladkostmi.

„Chceš bonbon?“

Usmál jsem se.

Koupil dva: jeden pro mě a jeden pro sebe, protože po sladkém se mohl utlouct.

Za neustálého cucání jsme odhrnuli tlustou vínovou látku, která visela před dřevěnými dveřmi; ty jsme otevřeli dokořán a vstoupili do sálu.

Do začátku filmu zbývalo jen pár minut a všechny sedačky byly prázdné.

Posadili jsme se do poslední řady, přímo doprostřed.

Děda mě pohladil po hlavě a kužel svrchu promítaného světla zbarvil plátno obrazy.

Po téměř hodině a půl vysokohorských pastvin, divokých zvířat, bystrin, dravců, oblaků a skalnatých vršků dokument skončil a při závěrečných titulcích se rozsvítila světla na stěnách.

Svět byl opět maličkatý.

Právě v tom okamžiku jsem si všiml, že nejsme sami.

Zhruba deset řad před námi, téměř uprostřed sálu, seděl muž v černém: byl to don Giuseppe.

Sledoval plátno, ruce měl složené v klíně a v nich svíral breviář.

Zůstal pár okamžiků sedět, aby jeho oči uvykly světlu, pak vstal arazil si cestu mezi nehybnými sedadly směrem k uličce.

Šel shrbený, ohmatával opěradla a dával pozor, aby nezakopl o sklopené sedačky.

Když dorazil na konec řady a věřil, že už je v bezpečí, narovnal se a udělal v sutaně poslední svižný krok, aby se konečně dostal tam, kde by měl víc prostoru.

Zrovna v tu chvíli se prázdným sálem rozezněl zvuk kosti narážející do dřeva.

Ozvalo se zaklení, které věčný Otec určitě neslyšel.

Pak ticho.

Byla to jeho česka a poslední opěradlo.

Breviář spadl a děda, který už téměř dospěl k masivním modřínovým dveřím vedoucím na ulici, se otočil.

Viděl, že je farář shrbený a jednu ruku má na koleni.

„Pojď, pozdravíme ho.“

Došel k němu a sebral jeho modlitební knihu ze země.

„Tu máte, otče, tady.“

„Ach, to jste vy, Leone. Díky.“ A vzpřímil se. „Jsme vrstevníci, ale roky se podepsaly jen na mně.“

Děda se usmál a ukázal na mě.

„Tohle je Francesco, můj vnuk.“

„Angiolettin synek? Ty seš ale fešnej mládenec, ukaž se!“

„Pojď sem, nezlob,“ zavolal na mě děda.

Přiblížil jsem se k němu a chytil ho za ruku.

Farář mě pohladil po hlavě a znovu si začal masírovat koleno.

„Jestli potřebujete, rádi vás doprovodíme až na faru, jdeme stejným směrem,“ nabídl se děda.

Laskavost pro něj byla jako vůně lesa: i když ji člověk nevnímá, pořád tam je.

„Děkuju vám, ale není potřeba. To hned přejde. A navíc musím jít na hřbitov zavřít branku a vyčistit kenotaf.“

Děda přikývl a usmál se.

„Tak pěkný večer. Uvidíme se na mši.“

Vyšli jsme z kina a obklopil nás ryzí podvečerní vzduch.

Celou cestu k domovním vrátkům jsme proklábosili.

Tam na nás čekala babička.

Z okna obývacího pokoje se linulo slabé světlo – když byla babička doma sama, rozsvěcela jen jednu lampičku, aby nespotřebovala víc, než je správné, protože když přežijete dvě války, naučíte se, že plýtvání je vždy špatné.

Vstoupili jsme.

Já jsem plácáním otevřenou dlaní do vypínačů okamžitě rozsvítil všechny lustry a místnosti se rozzářily, jako by byl den.

„To je pašák, ten můj vnuk,“ řekla babička, aniž se rozčílila, protože když se vám podaří přežít dvě války, jste šťastní, že někdo ani neví, co to válka je.

„Za chvíli to bude,“ oznámila nám a míchala přitom *minestrone*.

Posadil jsem se ke stolu.

Děda naopak otevřel dveře do pracovny, vešel dovnitř a zavřel za sebou.

Vstal jsem a nakukoval do ní klíčovou dírkou.

Ta místnost byla v mých dětských očích začarovaná.

Schraňovala veškeré vzpomínky jeho dlouhého života: bylo tam pár věcí, které si přivezl z Afriky, kde byl vězněn, jeho kružítko z let, kdy pracoval pro Siemens, opatrně uložená v sametových pouzdrech barvy noci, spousta černobílých fotografií jeho rodičů, manželky, jeho samého v sedle motorky Guzzi, nespočet ručně psaných dopisů, vyhotovených kultivovaným rukopisem, starý psací stroj Royal a pak ořechové pendlovky, které odtikáváním vteřin ohlašovaly plynutí času.

Natahoval je každé ráno.

Přesně v poledne pak upravoval čas podle kostelních zvonů.

Já jsem ty přepečlivě uchovávané předměty pozoroval a divil jsem se, kolik života přede mnou už uběhlo.

Tam uvnitř voněly kořeny – je tak krásné cítit vůni vlastních kořenů.

Seděl za stolem a před ním byla rozložená velká kniha.

Na nose měl kostěné brýle, které držela pohromadě svorka, šikovně připevněná na nosníku mezi sklíčky.

Opravit si je, protože měl ve zvyku dávat to, co se rozbilo, do pořádku.

Pozorně četl a každé slovo podtrhával prstem.

Po chvíli svazek zavřel, vstal a vrátil se do obývacího pokoje.

Já jsem se zase rychle posadil.

Babička vyšla pomalými kroky z kuchyně s ohromným hrncem v rukou, přistoupila až k nám a naplnila hluboké talíře.

„Chutná ti?“ ptala se mě po každé lžičce.

Neustále měla strach, že nejím dost.

„Mmh!“ příkyvoval jsem. „Moc.“

Následujícího dne mě děda vzal s sebou na hřbitov.

Chodíval tam často, protože tam byli všichni jeho starší přátelé.

Kontroloval, jestli jsou květiny čerstvé, jestli jsou náhrobky čisté a jestli se v kahancích neuhnízdil nějaký hmyz.

Vykonával tyhle praktické věci jednu po druhé, ale než odešel, zastavoval se u hrobu své matky a pokládal ruku na mřížoví z kovaného železa, jako by se chtěl opřít.

Chvíli tam ruku nechal a pak se vydal směrem k bráně.

Jeho velké prsty v tom nenápadném gestu párkrát něžně poklepaly na mříž a já, přestože jsem byl teprve dítě, jsem pochopil, že člověk nikdy není připraven na to nechat mámu odejít do nebe.

Toho dne na mě však před odchodem ze hřbitova zavolal.

Stál poblíž suché obvodové zídky.

Došel jsem k němu.

Pozoroval hladký šedý kámen zaražený do země, bez fotografie.

Vrchní okraj toho kamene byl celý hrbolatý, jako by chtěl kopírovat profil pohoří.

„Tady je, vidíš, Francesco?“

„Co?“

„Kenotaf,“ řekl děda.

„Vždyť je to hrob!“ zvolal jsem.

„Ne tak docela,“ vysvětlil mi pyšně.

„Ne?“

„Ne.“

„Jak to?“

„Protože tady uvnitř není nikdo pohřbený. Je to náhrobek na památku. Aby se nezapomnělo. Je to pomník věnovaný životu, ne jeho konci.“

„A co se tam píše?“ zeptal jsem se a ukazoval jsem na vyrytá písmena, která se sotva dala přečíst.

Moje hory jsi ty.

Přečetl ta slova a nic nedodal.

O mnoho let později, když po dědovi zbyla už jen vzpomínka a pracovní plná jeho věcí, jsem se tu místnost přeplněnou předměty poznamenanými časem rozhodl uspořádat.

Na druhé polici knihovny jsem poznal objemnou knihu, kterou si šel číst onoho večera, kdy jsme se vrátili z biografu.

Její hřbet držela pohromadě zažloutlá lepicí páska, která při doteku praskala jako lámající se suchar, ale název byl pořád čitelný.

IL NUOVISSIMO MELZI – Vallardi Editore

Byl to slovník.

Vtom jsem to pochopil.

Život ho naučil spoustu slov, ale „kenotaf“ k nim nepatřilo.

DVA

Jedné noci na konci října roku 2018 jsem náhle vytřeštil oči, probudilo mě jakési hluboké vytí.

Zlověstný vítr prudce narážel do dřevěných okenic a na verandě se divoce houpala zavěšená lampička.

Ležel jsem na posteli a poslouchal její skřípání.

Ani jsem se nehnul a s nastraženými ušima se snažil rozšířovat, kolik je hodin.

Svět venku burácel.

Z nebe padal jeden kýbl vody za druhým.

Děšť bil do střešních tašek tak, jak jsem to ještě nikdy nezažil, a celý dům se otřásal.

Posadil jsem se, ohmatával jsem zeď ve snaze najít vypínač, stiskl jsem ho, a nic.

Jen tma. Vypadla elektřina.

Vyšel jsem do obývacího pokoje a přistoupil k velkému oknu.

Kyvadlové hodiny postupně odtikávaly vteřiny.

Lehce jsem zatáhl za řetízek žaluzií, jen tolik, abych od sebe oddělil jednotlivé lamely; pak jsem přiblížil oči ke sklu a vyhlédl ven.

Hory zahalovala temnota.

Nebylo vidět jedinou pouliční lampu, světlo ani rozsvícené okno.

Nic.

Hřmotný hlas bouře skučel, když vtom oblohu roztál blesk a uhodil doprostřed lesa.

Noc prozářilo namodralé světlo.

Tehdy jsem uviděl vítr, který jsem ještě pár okamžiků předtím pouze slyšel.

Vysoké a vždy rovné stromy se skláněly na stranu.

Vichr s nimi cloumal s takovou vervou, až se zdálo, že jsou to loutky v rukou nějakého blázna.

Voda padala z nebe horizontálně a bušila do zdí, plotů a všeho kolem.

Náhle se ozvalo ohlušující zahřmění, které mi prostoupilo až do útrob.

Dál jsem se díval.

Vnímal jsem, jak vítr zesiluje.

Čekal jsem, že se smrk před domem každou chvíli vyvrátí.

Naštěstí pevně držel.

Ostatní kmeny o kousek dál se lámaly jako párátko stížená běsněním tajfunu.

Slyšel jsem, jak se jeden po druhém lámou, a na pozadí toho nemilosrdného praskání křičel hlas řeky Boite.

Ta byla rozvodněná, rychle se vylévala do údolí a její hukot splýval s okolním děsivým koncertem.

Uhodil další blesk a já viděl, jak okraj střechy vlaje ve vzduchu, a pak hrom a znovu blesk: tentokrát vysoko, u Vedorcie, která se v jeho záři ukázala.

Zatímco uragán zuřivě ječel, až se zdálo, že chce vymýtit život tak, jak jej známe, na nebi se mi zjevila ona, hora.

V záblesku světla se dokonale vykreslil její fialový skalnatý profil.

Stála tam, lehce skrytá za oblaky, neochvějná, se svými vrcholky, prasklinami, osypy.

Nehybná uprostřed katastrofy.

A vítr se ji pokoušel přemoct, ale nedařilo se mu to, protože vždycky existuje někdo silnější: jak v přírodě, tak v životě.

Znovu jsem se zadíval na silnici před domem. Obrovské kapky se tříštily o asfalt a já tam dole zahlédl nějaký pohyb.

Připadalo mi to jako silueta muže, který stojí vedle zahradního plotu.

Podíval jsem se pozorněji, ale nedařilo se mi zaostřit.

Tak jsem sešel dolů, dával přitom pozor, abych nezakopl, a vydal se do garáže, kde jsem si z ořechového ponku vzal baterku, vyšel na verandu a rozsvítil ji.

Kužel světla protnul tmu, vodu i vítr a zamířil přímo tam, kam jsem ho nasměroval.

Osvítil člověka, který se jednou rukou držel plotu, zatímco tou druhou si pevně tiskl klobouk k hlavě.

Sotva šel, hluboce předkloněný, aby přemohl uragán.

„Hej,“ zakřičel jsem.

Nejdřív mě neslyšel.

„Hej,“ zkusil jsem znovu.

Otočil se za světlem a v přívalovém dešti té noci pozvedl klobouk na pozdrav.

„Pojďte, pojdte sem,“ naznačil jsem mu hlasem i pohybem paží.

O pár kroků se vrátil, jednou rukou se chopil plotu a tou volnou si přidržoval klobouk.

Pomaloučku se chytil vrátek a krátkými kroky překonal celou příjezdovou cestičku, až došel skoro ke mně.

Zastavil se v prudkém dešti, přímo přede mnou.

Zůstali jsme na sebe připitoměle zírat, já pod střeškou a on ne.

„Jste promoklý na kost,“ řekl jsem.

„No jo, to máte pravdu,“ odpověděl a hladil si přitom vousy.
„Vy máte postřeh.“

„Dal bych vám deštník, kdybych ho měl.“

„Využil bych ho, kdybyste mi ho dal.“ Usmál se celým knírkem.

„Co byste řekl na to, jít nahoru a trochu se osušit?“

„Řekl bych: ‚Moc rád,‘“ přijal to. „Moc rád se schovám. Kdyby
pršelo víno, tak odmítnu! Jenže prší voda.“

Udělal ještě dva kroky a pak už byl i on konečně pod stříškou.

Odtamtud pokračoval do domu a vystoupal po schodech.

Hbitě jsem vyrazil za ním a osvěcoval mu stupínky baterkou,
aby nezakopl.

Jakmile byl nahoře, zůstal nehnutě stát uprostřed místnosti
a z pláště mu přitom steklo tolik vody, že se pod ním vytvořila
objemná louže, která se dál rozlévala po podlaze.

Pomohl jsem mu svrchník sundat, dal mu pantofle a zažehl
oheň v krbu.

Temnotu ozářily plameny.

Usadil jsem ho, rozpálil jsem plotnu a připravil šálek čaje.

Když jsem se vrátil do obývacího pokoje, seděl na samém kraji
pohovky, jako by ji nechtěl zašpinit.

Podal jsem mu kouřící hrnek a on ho objal oběma rukama.

Měl křivé prsty s velkými a vrásčitými klouby.

Přiblížil hrneček k dlouhým vousům, položil rty na keramický
okraj, opatrně foukl a hned si trochu srkl.

Usmál se a zvedl hlavu.

V tom přítmí jsem nedokázal rozeznat barvu jeho očí.

„Venku je vítr, že by přelomil svět vejpůl,“ řekl a měl pravdu.

Z lesa se ozýval zneklidňující rachot vysokých kmenů, které
narážely do ostatních, když je víchr zlomil.

V pokojném světle krbu se rozhlížel kolem.

Už jsem o něm hodně slyšel a mockrát ho viděl ve vesnici, ale ještě jsem neměl příležitost s ním mluvit.

„Vy jste pan Guido Contin, že?“ prohodil jsem nesměle.

Přikývl.

„Ale lidi mi říkají ‚Koňak‘ – a pro přezdívku vždycky existuje dobrý důvod.“ Roztáhl knírek v pobaveném úšklebku, pak jeho pozornost upoutala česačka na vlnu vedle pohovky.

„Patřila mojí prababičce Terese,“ řekl jsem a ukazoval na náčiní. „Používala ji k opravě matrací. Našel jsem ji na půdě, vyčistil a teď mi slouží jako stojánek na fotografie.“

Guido Contin řečený Koňak mě vůbec neposlouchal.

Položil hrnek na stůl, zapíchl pěsti do polštářů, zabral a zvedl se jen tolik, aby se mohl přesunout, a přitom nemusel vstát.

Tímhle způsobem si poposedal, dokud neměl nástroj na dosah ruky, pak ji natáhl, minul dědovu fotku, odsunul tu babiččinu, málem shodil svícen a uchopil malou černobílou fotku, kterou rámovala zrezivělá podkova.

Přiblížil si ji k očím, velkým, starým prstem přešel po jejích rysech, pak pomalu zvedl zrak a upřeně na mě zíral.

„Nevím, kdo ta dívka je,“ cítil jsem povinnost uvést to na pravou míru. „Našel jsem tu fotografii před pár dny, když jsem byl na výšlapu. Byli jsme kousek za útočištěm Antelao na štítu Pian dei Ciavai a tam, přímo na začátku cesty, v proláclině mezi dvěma skalami, ležela tahle podobizna. Byla napůl zakrytá balvanem, aby nehnutě sledovala věčnost. Čas ji rozežíral, tak jsem se ji rozhodl ochránit sklem a tím rámečkem. Jakmile mi to tahle slota dovolí, odnesu ji tam, kde jsem ji našel, aby odtamtud sešora mohla dál pozorovat úsvity a soumraky.“

Guido Contin řečený Koňak mlčel.

„Vyptával jsem se na ni pár přátel,“ dodal jsem. „Ale nikdo ten mladý obličej nepoznává. Zezadu bylo na fotce něco napsáno. Možná jméno. Jenže už to nejde přečíst.“

„Celeste,“ řekl tenounkým hlasem Guido Contin řečený Koňak – a řekl to, aniž portrét otočil.

„Vy ji znáte?“

Pevně fotografii svíral ve svých ohromných rukou, v nichž se téměř ztrácela, a díval se na mě zpoza hustého bílého obočí.

„Santova manželka,“ zašeptal.

„Santova?“ zeptal jsem se, jako bych věděl, o koho se jedná.

„Přesně tak.“

„Takže Celeste byla manželka Santa,“ zopakoval jsem.

Přikývl.

„Manželka Santa a švagrová Onesta, jeho bratra.“

Vaia, mohutná bouře, která té děsivé noci sužovala okolí Belluna, se mezitím tišila a zanechávala za sebou na zemi hektary pokáceného dříví a úplně rozcuchanou cadorskou krajinu.